

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ ЖОР
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК, ЛОМЖЕ, ПОЛЬША

III Міжвузівська науково-практична конференція
з міжнародною участю

**Актуальні питання підготовки
та наукової діяльності магістрів
галузі знань “Охорона здоров'я”**

07 грудня 2022 року

Україна - Польща

УДК 378.091:61

A43

Рекомендовано до друку вченою радою
Житомирського медичного інституту
Житомирської обласної ради
Протокол № 5 від 20.12.2022 р.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

ЗАБЛОЦЬКА О.С. - доктор педагогічних наук, професор
САМБОРСЬКА Н.М. – кандидат педагогічних наук

A43 **Актуальні питання підготовки та наукової діяльності магістрів галузі знань “Охорона здоров’я”**: матеріали III Міжвузівської науково-практичної конференції з міжнародною участю, Житомир - Ужгород - Ломже, Польща, (7 грудня 2022 р.) / за ред. д.мед.наук, професора В.Й. Шатила. – Житомир:., 2022. – 92 с.

ISBN 978-966-655-899-5

У виданні представлені матеріали I міжвузівської науково-практичної конференції з міжнародною участю «**Актуальні питання підготовки та наукової діяльності магістрів галузі знань “Охорона здоров’я”**», яка відбулася 7 грудня 2022 року. Матеріали висвітлюють актуальні питання підготовки магістрів галузі знань «Охорона здоров’я».

ISBN 978-966-655-899-5

© Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради, 2022

2. Алексеєнко Т. М., Фадєєва О. Ю. Від педагогічного контролю, корекції та оцінки до самоконтролю, самокорегування та самооцінювання. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. 2019. №35. С. 13-23

3. Бабилова Н. Н., Мальцева О. А., Старцева, Е. Н., Туркіна М. С. Исследование метакогнитивной осознанности студентов университета. Вестник Марийского государственного университета. 2018. Т.12, №3. С. 9–16.

4. Балашов Е. М. Характеристика діагностичного комплексу вивчення саморегуляції у навчальній діяльності студентів. Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. 2020. № 1 (43). С. 5-12.

5. Sleiwah A, Mughal M, Hachach-Haram N, Roblin P. COVID-19 lockdown learning: The uprising of virtual teaching. J Plast Reconstr Aesthetic Surg [Internet]. 2020 Aug 1 [cited 2021 Sep 21];73(8):1575–92. Режим доступу: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32565141/>

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ОСВІТИ В ДВОХ ГРУПАХ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ПРИ КОНСТАТУВАЛЬНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Худякова М.Б., Каліна К.Є.

Харківський національний медичний університет

Ключові слова: проєктна технологія навчання, післядипломна освіта, здобувачі стоматологічного профілю, констатувальний експеримент

Інформатизація освітнього процесу істотно впливає на процес освоєння сучасних знань. Сучасне покоління, яке зростає під впливом соціальних мереж, електронних ігор, мобільних додатків відрізняється не лише навиками володіння комп'ютерною технікою, але й увлеченням про зовнішній світ, який вони «фотографують» очима. Сучасні діти знають, за якими законами живе сьогодні інформація, як нею краще користуватися; для сучасного покоління немає перешкод між країнами, націями та культурами в освоєнні будь-яких умінь та знань. Академік НАН України Борис Патон в інтерв'ю агентству Укрінформ зробив наголос на суперечностях розвитку суспільства, зокрема виокремив стрімку суцільну інформатизацію, котра «нестримно охоплює усі без винятку країни і відкриває небачені раніше можливості для спілкування людей. А водночас і немислимі раніше масштаби маніпулювання суспільством і особою за допомогою засобів масової інформації» [1, 2]. В Україні понад 70% відсотків населення має вищу освіту, але потенціал вищої освіти України не використовується повною мірою суспільством та економікою[3].

Стрімке зростання обсягу медичних знань, необхідність забезпечення високого кваліфікаційного рівня медичних кадрів зумовлюють доцільність використання в освітньому процесі сучасних інформаційних технологій, що дають можливість підвищити якість освіти, зробити процес здобуття знань систематичним і високоефективним [5]. Світовий процес переходу від індустріального до інформаційного суспільства та соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні, потребують суттєвих змін у сфері вищої освіти й насамперед у післядипломній медичній освіті, яка спрямована на професійний розвиток спеціаліста протягом усієї фахової діяльності лікаря [4].

Освітній електронний контент нового покоління, наприклад, може матися на увазі практично будь-який зміст веб-ресурсу (текст, аудіо, відео, фото), хмарні технології, електронне портфоліо, є відкритими освітніми модульними мультимедійними системами, які включають електронні навчальні модулі і модулі методичної підтримки. Аналіз сучасного електронного навчального контенту показав, що навчальні модулі можна віднести до таких основних трьох типів: для передавання навчальної інформації; для практичних занять та для контролю рівня навчальних досягнень. Такі навчальні модулі достатньо повно виконують вищевказані дидактичні функції. Використання насиченого мультимедіа контенту та високого

рівня інтерактивності в навчальних модулях забезпечує реалізацію активних методів навчання, що підвищує якість і ефективність освітнього процесу [7].

Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в організації освітнього процесу модулює не лише впровадження електронного навчання у традиційне навчання, а також якісний перехід до освітньої системи смарт-освіти (smart education), яку сьогодні кваліфікують як нову парадигму сучасної системи освіти [6].

Дослідження особливостей післядипломної підготовки лікарів-стоматологів виявило необхідність включення до змісту професійної підготовки здобувачів стоматологічного профілю сучасної проєктної технології навчання, наповнення змісту навчання майбутніх фахівців знаннями закономірностей розвитку особистості, а також з психолого-педагогічних дисциплін. Нам видається, що проєктна технологія зорієнтована на інтеграцію фактичних знань, їхнє застосування та набуття нових. Крім того, вона передбачає роботу в колективі.

Метод проєктів, як зазначає Є. Полат, – це спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми (технології), що повинна завершитися цілком реальним, відчутним практичним результатом, оформлення тим чи іншим чином [8].

Вихідні теоретичні положення для навчальної проєктної діяльності:

- у центрі уваги здобувач освіти;
- сприяння розвитку творчих здібностей;
- педагогічний процес будується в логіці діяльності, що має особистісний сенс для здобувачів на післядипломному етапі освіти, й підвищує їх мотивацію до навчання;
- індивідуальний темп роботи над проєктом забезпечує вихід кожного здобувача на свій рівень розвитку;
- комплексний підхід до розробки навчальних проєктів сприяє збалансованому розвитку основних фізіологічних і психічних функцій здобувача;
- глибоке усвідомлене засвоєння базових знань забезпечується за рахунок універсального їх використання в різних ситуаціях [10].

Однією з проблем сучасної освіти є те, що здобувачі стоматологічного профілю на післядипломному етапі освіти відчувають деякі труднощі з застосуванням теоретичних знань на практиці. Уміння застосовувати отримані знання, вміння і навички у професійній діяльності не може з'явитися саме собою, цього потрібно навчати. Для вирішення даної проблеми необхідно впровадження в навчальний процес методу проєктів.

В умовах проєктного навчання основна увага приділяється контекстуалізації змістового блоку, що передбачає: підтримку розгалуженої системи зв'язків (між новими ідеями та попередніми знаннями, між концепціями та повсякденним життям), акцент на методологічних аспектах (вміння застосовувати знання на практиці). В умовах, коли відбувається перманентне оновлення змісту навчальних дисциплін у зв'язку з появою нових програмних та апаратних засобів, які використовуються на післядипломному етапі освіти при підготовці лікарів-стоматологів (що можна дуже добре спостерігати на прикладі еволюції мов і інструментарію програмування й вебпрограмування), перевагами проєктного навчання є його адаптивність і гнучкість, можливість застосовувати для здобувачів з різним початковим рівнем підготовки. Важливо, що застосування проєктного навчання відповідає концепції неперервної освіти й може упроваджуватися на всіх її рівнях, з використанням проєктів різної тривалості та рівня складності.

У контексті професійної підготовки слухачів курсів підвищення кваліфікації наголосимо на необхідності використання наступних засобів навчання: програмне забезпечення для різних задач в професійній післядипломній підготовці лікарів-стоматологів та для управління проєктною діяльністю (LabVIEW, MS Project, Visual Paradigm та ін.); спеціалізоване обладнання для діяльності здобувачів під час виконання проєкту, для лабораторних робіт і демонстраційних експериментів, системи управління навчанням (Moodle, Classroom та ін.).

Серед організаційно-педагогічних умов, забезпечення яких є запорукою забезпечення ефективності системи, виділимо:

- модернізація освітніх програм післядипломної підготовки лікарів-стоматологів на засадах компетентнісного підходу;
- системне перетворення змісту освітніх програм;
- утвердження проблемних завдань як відправної точки для проєктної діяльності здобувачів;
- організація колективної роботи здобувачів стоматологічного профілю на післядипломному етапі освіти;
- вибір та впровадження сучасного ПЗ широкого спектру призначення і лабораторного оснащення, що використовується як під час вирішення завдань проєкту, так і для його організації.

Тому ми розуміємо, що проєктна технологія може бути однією з перспективних технологій навчання, яка може бути використана в підготовці здобувачів стоматологічного профілю на післядипломному етапі освіти і і буде сприяти творчій самореалізації майбутніх фахівців, підвищенню мотивації для отримання знань, розвитку інтелектуальних здібностей.

Метою дослідження була порівняльна оцінка результатів успішності здобувачів стоматологічного профілю на післядипломному етапі освіти в експериментальній та контрольній групах при констатувальному експерименті в процесі викладання навчальної дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей» з використанням проєктної технології навчання.

Матеріали та методи. Дослідження проводилося протягом весняного семестра 2021-2022 навчального року на базі кафедри стоматології факультету післядипломної освіти ХНМУ. У дослідженні взяли участь слухачі циклу тематичного удосконалення при викладанні навчальної дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей» у кількості - 26 осіб. Було сформовано дві групи: ЕГ – заняття проводились з використанням проєктної технології навчання та КГ – заняття проводились за традиційною методикою. Експеримент було здійснено при викладанні навчальної дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей».

Методами дослідження стали порівняння, синтез, аналіз, узагальнення, спостереження, опитування, анкетування, бесіди, педагогічний експеримент, метод статистичного аналізу.

Результати дослідження. На констатувальному етапі було визначено базовий рівень знань здобувачів освіти в ЕГ та КГ з навчальної дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей». Рівень успішності в ЕГ та КГ виявився однаковим. За 5-ти бальною шкалою оцінювання середній бал склав 3,6 балів.

Мал. 1. Результати рівня успішності на констатувальному етапі експерименту за 5-ти бальною шкалою з дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей»

Було проведено бесіди та анкетування серед здобувачів стоматологічного профілю з метою з'ясування їхнього ставлення до організації освітньої діяльності та можливостей використання інноваційної технології навчання під час вивчення дисципліни. З'ясовано, що слухачі циклу вважають цікавим застосування в освітньому процесі проєктів, хоча значна частина здобувачів освіти відчувала труднощі в реалізації технології, зокрема у групових формах роботи. Таким чином, це свідчить про необхідність проведення спеціальної педагогічної роботи для активізації професійного розвитку слухачів курсу.

Під час констатувального етапу експерименту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачами освіти сутності поняття «проєктна технологія навчання» та їхнього ставлення до можливостей використання проєктної технології під час вивчення навчальної дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей» серед слухачів циклу підвищення кваліфікації ЕГ була проведена бесіда. Здобувачам освіти були поставлені наступні питання:

Що таке «проєктна технологія навчання» та «навчальний проєкт»?

Які проєкти ви виконували під час навчання в університеті?

Чи приймали ви участь в проєктах раніше?

Як часто ви виконуєте будь-які проєкти під час вивчення дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей»?

Як на вашу думку, чи є проєктна технологія ефективною у процесі професійної підготовки та оволодіння професійно важливими компетентностями?

Які труднощі ви відчуваєте під час роботи над проєктом?

Які особливості застосування проєктної технології навчання при підготовці слухачів циклу підвищення кваліфікації?

Після бесіди ми зрозуміли, що здобувачі освіти не в достатній мірі розуміють сутність поняття «проєктна технологія навчання» та не розуміють, чим ці терміни відрізняються. Даючи відповідь на друге запитання, слухачі циклу підвищення кваліфікації звернули увагу, що під час навчання в ХНМУ вони виконували тільки дослідницькі проєкти індивідуального характеру, які були їхньою індивідуальною або курсовою роботою. Вони виявили зацікавленість щодо можливостей проєктної технології навчання та бажання спробувати виконувати різні види проєктів не тільки індивідуально, але і в групах під час вивчення навчальної дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей». Труднощами, які можуть виникнути під час здійснення проєктної діяльності, здобувачі освіти вважали їхню недостатню обізнаність щодо етапів роботи над проєктами, змісту діяльності на кожному з них.

Тому висновком цього ми маємо, що слухачі циклу підвищення кваліфікації були зацікавлені вивчати дисципліну «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей», використовуючи проєктну технологію навчання, були мотивовані спробувати працювати в командах, виконуючи різні види проєктів. Але виявили бажання на початку відвідати установчий семінар щодо можливостей реалізації в освітньому процесі проєктної технології навчання.

Перед початком формуального етапу експерименту, який передбачав визначення особливостей застосування проєктної технології навчання у викладанні навчальної дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей», серед здобувачів освіти ЕГ та КГ було проведено тестування з метою встановлення їхнього рівня успішності з зазначеної навчальної дисципліни. Слухачам циклу підвищення кваліфікації було надано 10 варіантів білетів, які містили 20 тестових завдань. Відповіді на тестові завдання оцінювалися в 0,25 балів за кожен правильну відповідь. Максимально здобувачі освіти могли отримати за тестування 5 балів. Результати тестування свідчать про те, що базовий рівень знань здобувачів освіти ЕГ та КГ під час вивчення навчальної дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей» був однаковий.

Висновки. 1. Було доведено дієвість застосування проєктної технології навчання в професійній підготовці здобувачів стоматологічного профілю на післядипломному етапі

освіти, тому що вона створює умови для творчої самореалізації, підвищує їх мотивацію до навчання, сприяє розвитку інтелектуальних здібностей.

2. Результатами рівня успішності здобувачів ЕГ та КГ за 5-ти бальною шкалою з дисципліни «Сучасні погляди на проблеми захворювань пародонта у дорослих та дітей» при констатувальному експерименті були однакові - 3,6 бали.

Література

1. Марчук І.А., Меркулова Д.О. Інформаційно-комунікаційні технології в економічній підготовці майбутніх магістрів медицини. The V International Science Conference «Trends in science and practice of today», October 19 – 22., Ankara, Turkey, 2021. P. 291-297.

2. Міхно О. Борис Патон і українська гуманітаристика. URL http://pmu.in.ua/actual-info/borys_paton/

3. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

4. Немеш О.М., Гонта З.М., Шилівський І.В. Роль електронного контенту в дистанційному навчанні лікаря-стоматолога на післядипломному етапі освіти. Буковинський медичний вісник. 2020. Т.24, №3 (95). С. 190-194. DOI: 10.24061/2413-0737.XXIV.3.95.2020.92.

5. Мінцер О.П. Реформування системи медичної освіти в світлі концепції «суспільство знань» [Інтернет]. Доступно: http://inmeds.com.ua/dn_in_med/5982/.

6. Лісовий В.М. Медична електронна освіта як сучасний інноваційний навчально-педагогічний тренд. Впровадження інноваційних технологій організації навчального процесу у ХНМУ – провідний шлях підвищення якості вищої медичної освіти: матеріали ЛІІ навчально-методичної конференції ХНМУ (Харків, 30 січня 2019 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2019. – Вип. 10. – С. 3-5.

7. Немеш О.М., Гонта З.М., Шилівський І.В., Мороз К.А. Інноваційна та інформаційна складова навчання лікаря-стоматолога на циклі тематичного удосконалення. Концептуальні шляхи розвитку науки та освіти: матеріали Міжнар. наук. конференції (м. Львів, 12-13 лютого 2020 р.). Львів; 2020. С.47-48.

8. Артюшина М.В. Соціально-психологічні умови проектного навчання учнів професійно-технічних навчальних закладів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Зб. наук. пр. Випуск 44 / редкол. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2016. С. 190-194.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПІДСТАВІ АНАЛІЗУ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ

Чекурда Г.В. Гуменна Л.В. Кокоріна С.А.
Житомирський медичний інститут ЖОР

Ключові слова: туберкульоз, профілактика, Житомирська область, туберкулінодіагностика, щеплення.

Key words: tuberculosis, prevention, Zhytomyr region, tuberculin diagnosis, vaccination.

Актуальність проблеми. Туберкульоз – це інфекція, що дуже швидко розвивається та прогресує насамперед в ослабленому організмі з низькою опірністю, слабкою імунною системою. Саме тому важливо пам'ятати про нібито прості поради щодо здорового харчування, фізичної активності та вчасного звертання за допомогою до лікарів. При відповідному лікуванні, туберкульоз майже завжди можнавилікувати. Необхідно пройти курс лікування протитуберкульозними препаратами, як правило, протягом шести місяців. Найголовніше під час лікування – суворо дотримуватися всіх призначень та рекомендацій лікаря і в жодному разі не переривати розпочате лікування. Лікування туберкульозу необхідно розпочати якомога раніше, аби швидше і легше досягти результату.

<i>Табачук Л.П., Опрелянська Г.Г., Шаня Н.С.</i>	
СТАН ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ.....	66
<i>Табачук Л.П., Опрелянська Г.Г., Гордійчук К.</i>	
ОЦІНКА СХИЛЬНОСТІ ДО САМО- ТА ВЗАЄМООСВІТИ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	69
<i>Тверезовська І.І., Железнякова Н.М., Молодан В.І.</i>	
ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ОСВІТИ В ДВОХ ГРУПАХ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ПРИ КОНСТАТУВАЛЬНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ.....	71
<i>Худякова М.Б., Каліна К.Є.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПІДСТАВІ АНАЛІЗУ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ.....	75
<i>Чекурда Г.В. Гумення Л.В. Кокоріна С.А.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НАДАННЯМ КОСМЕТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ.....	77
<i>Шатило В. Й., Гордійчук К.Л.</i>	
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ НАСИЛЛЯ ТА БУЛІНГУ В СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	79
<i>Юрченко М.В., Круковська І. М., Дмитрук О.В.</i>	
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР У РОБОТІ ІЗ ДІТЬМИ-ПАЦІЄНТАМИ.....	82
<i>Юрченко М.В., Можарівська А.А., Дяченко І.М.</i>	
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАХОДІВ З КОМУНІКАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ В ІНТЕРЕСАХ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	85
<i>Кондратишина Н.О , Гордійчук С.В., Шигонська Н.В., Прушковська О.М.</i>	